

Toelichting bij het boekje 'Ik word gedoopt'

Een uitgave van de Diocesane Werkgroep Doopsel, CCV in het bisdom Brugge

Juni 2010

Inleiding

In juni 2010 verscheen het boekje 'Ik word gedoopt'.

Een plaatselijke kerkgemeenschap kan dit boekje aanreiken aan ouders die hun kind willen laten dopen.

De geloofsgemeenschap kan eventueel ook een boekje schenken aan de peter en meter van het kind.

Aan de hand van dit boekje kan de priester, diaken of doopcatechist toelichting geven bij de waarde en de betekenissen van het doopsel.

Om doopheren en doopcatechisten toe te rusten voor deze taak werd er besloten om bij dit boekje ook een toelichting op te stellen.

Deze toelichting biedt achtergrondinformatie voor doopheren en doopcatechisten.

In deze toelichting staan we stil bij de verschillende onderdelen, opgenomen in het boekje 'Ik word gedoopt'.

- In eerste instantie denken wij na over de **betekenissen van het doopsel**. We maken hierbij gebruik van de begrippen 'geloof, hoop en liefde'.
- Vervolgens schetsen we kort de **orde van dienst van de doopliturgie** en komen de verschillende onderdelen van de liturgie van het doopsel ter sprake. Bij elk onderdeel wordt wat uitleg gegeven zodat de betekenis van de woorden, symbolen of symboolhandelingen duidelijk wordt.
- De bijlage bevat een document waarin gesproken wordt over de **geschiedenis van het sacrament van het doopsel**.

Deze bundel werd samengesteld door de leden van de Diocesane Werkgroep Doopsel, bestaande uit:

- Frans Essel
- Charles Lommens
- Monique Neirinck
- Wim Seynaeve
- Magda Vanderheere
- Marieke Verplancke
- Elisah Gommers

Voor verdere vragen of opmerkingen, kan u contact opnemen met:

Elisah Gommers (elisah.gommers@hotmail.com / 0484.777.737)

1. Waarom een kindje laten dopen?

*Als ik vraag 'waarom' ze hun kindje willen laten dopen,
dan weten velen het antwoord niet.*

*Als ik hen vraag wat het doopsel voor hen betekent,
dan kennen ze het antwoord wel.*

"Wat betekent het doopsel voor jullie?", vraag ik.

"Veel", antwoorden ze dan.

Als dat niet veel-zeggend is ...

Het sacrament van het doopsel is veelzeggend.

Het spreekt mensen op verschillende wijzen aan.

Maar wat zegt dit sacrament precies?

Welke betekenissen zitten vervat in het sacrament van het doopsel?

Wanneer we de geschiedenis van het doopsel bestuderen (zie bijlage)

komen we de waarde en de betekenissen van dit sacrament op het spoor.

Kort samengevat kunnen we stellen

dat **het doopsel spreekt over geloof, hoop en liefde.**

Met behulp van deze drie begrippen kan uitgelegd worden

wat het sacrament van het doopsel betekent.

A. Het doopsel, geschenk van het geloof

"Waarom willen jullie je kindje laten dopen", vroeg ik.

"Omdat dit kindje niet van ons is", antwoordde mama.

"Ja", bevestigde papa, "het is een geschenk, aan ons toevertrouwd.

God gelooft in ons,

dus wij willen dat ons kindje

ook in Hem gelooft."

Het geschenk van het leven

Wij 'krijgen' een kindje. **Een kind is een 'Godsgeschenk'**.

Wanneer wij de geboorte van een kind ervaren als een wonder dat naar God verwijst, beseffen wij ten volle dat God 'op de eerste plaats komt'.

God zet de eerste stap. Hij komt ons tegemoet.

In en doorheen het wonder van de geboorte spreekt Hij ons aan.

Hij heeft 'het eerste woord' dat om antwoord vraagt.

Hij geeft ons een geschenk en vervolgens kunnen wij zelf bepalen hoe wij 'antwoorden', wat wij Hem willen geven, wat wij willen terug-geven.

Elk geschenk is gave en opgave.

Een 'kind' is gave en opgave. Het is een geschenk dat ons oproept om dit cadeau werkelijk tot zijn recht te laten komen;

om het de plaats en de ruimte te geven

om uit te groeien tot wat het in wezen is: kind van God.

Het geschenk van het geloof

Ook het doopsel is een geschenk. Ook bij het doopsel neemt God het initiatief.

Hij is 'de eerste'. Hij schenkt het kind 'geloof'.

En ook dit geschenk vraagt om een 'antwoord'.

God nodigt ons uit om het geschenk van het geloof weer-te-geven,

om 'gelovig' te worden en te geloven in het leven.

Het doopsel schenkt en vraagt geloof.

In en doorheen het doopsel biedt God ons het geschenk van het geloof aan.

Deze gave is ook een opgave.

We krijgen het geloof.

Van God. Van onze voorouders, grootouders en misschien ook van onze ouders.

Deze gave bevat echter ook de opgave om het geschenk niet weg te gooien of in de kast te stoppen, maar om het zichtbaar aanwezig te laten zijn en een plaats te geven in ons leven.

En hoe kan dit geschenk van het geloof tot zijn recht komen?

Wie zal ervoor zorgen dat een kind dit geschenk daadwerkelijk leert gebruiken?

Wellicht kunnen enkel andere gelovigen de gedoopte leren om het geschenk van het geloof naar waarde te schatten.

Mensen die het geschenk van het geloof kennen en waarderen, kunnen anderen helpen om dit cadeau een plek te geven in hun leven.

Om die reden benadrukt de kerk het belang van mensen die 'waarborgen' dat het geschenk van het geloof in goede handen terecht komt.

Er wordt tijdens de doopviering gevraagd dat de **ouders, de peter of meter 'borg' willen staan voor dit geschenk**

en ervoor willen zorgen dat het kind dit cadeau niet vergeet

en leert wat dit geschenk precies is en hoe dit geloof verder vorm kan krijgen.

De ouders, peter en meter spreken tijdens de doopviering dan ook de **belofte** uit dat zij het kind kansen willen geven om 'te groeien in geloof'.

Tevens geven zij, onder andere door het uitspreken van de **geloofsbelijdenis**, het goede voorbeeld.

Ook het **effeta-ritueel**, waarbij de priester of diaken de oren en de mond van het kind aanraakt,

wil ons iets zeggen over het geschenk van het geloof.

Met dit ritueel wil God de oren en de mond van het kind 'openen'

zodat het gelovig kan luisteren en kan spreken

over wat het geschenk van het geloof te bieden heeft.

B. Het doopsel, bron van hoop

"Dit kindje is zo klein", zei de papa zacht.

"Zo broos", vulde mama aan.

"Het leven is zo kwetsbaar. Het kwaad en de dood zo dichtbij".

"We hopen dat God", vervolgde de papa,

"we hopen dat God zal blijven doen wat Hij gedaan heeft.

We hopen dat Hij ons kindje leven zal schenken. Telkens opnieuw.

We hopen dat Hij ons kindje hoop zal geven. Hoop op leven.

Ondanks schuld en dood."

"Ja", zei ook de mama, "we hopen zelfs dat ook dit kindje eeuwig mag leven.

Als kind van God."

Jezus werd gedoopt in de Jordaan. Deze stroom mondt uit in de dode zee.

Wanneer men meedrijft met de stroom, komt men terecht in het zoute water, waar geen leven is.

Enkel wanneer men 'rechtsomkeer' maakt en 'opstaat' uit de Jordaan, kan men 'het leven' vinden.

Het water (van de Jordaan) staat dan ook **symbool voor het kwaad en de dood.**

Jezus werd 'ondergedompeld' in de dood om er vervolgens uit op te staan.

Net zoals Jezus wordt een kind tijdens het doopsel 'ondergedompeld' in het water, symbool van het kwaad, de zonde en de dood.

Wanneer het water tot aan onze lippen staat
en wanneer een mens dreigt te verdrinken in wat kwaad is,
reikt God hem de hand.

God wil ons bevrijden uit wat kwaad en onrecht is.

Hij helpt ons op te staan uit het water dat verwijst naar het kwaad en de dood.

Wie opstaat uit het water, staat op tegen het onrecht, tegen het kwaad.

Het is letterlijk een opstand tegen alles wat het echte leven verhindert.

Bij het doopsel laat men 'boven water' komen wat echt leven is.

Een gedoopte mag opstaan uit het kwaad en de dood die ons 'verstikken'.

Door 'op te staan uit het water' krijgt het kind opnieuw 'ademruimte'.

Het ademt Gods Geest van leven in.

Het evangelie van Marcus begint met het doopsel van Jezus
en het eindigt met het verhaal van Jezus' dood en verrijzenis.

Deze twee teksten vormen een inclusie. Eigenlijk zeggen ze tweemaal 'hetzelfde'.

Ook de paasverhalen vertellen ons hoe Jezus geconfronteerd werd met de dood
om vervolgens 'op te staan' en als nieuw te leven bij God.

Jezus ging door de dood heen om ons te bevrijden van wat kwaad en zonde is.

Door zijn kruisdood werden onze zonden vergeven

en zo gaf Hij ons de kans om als nieuw te leven in de nabijheid van God.

Bij het doopsel worden wij christen, volgeling van Christus.

Jezus neemt ons bij de hand om zijn weg te gaan

die leidt doorheen de dood naar een nieuw leven bij God.

Het geloof van ons doopsel vertelt ons

dat ook wij deze stap naar een nieuw leven met God tweemaal mogen zetten.

Een eerste keer tijdens ons doopsel.

Een tweede keer wanneer wij ooit sterven.

**Wij hopen en geloven dat alle gedoopten met Jezus uit de dood mogen opstaan
om voor eeuwig te leven bij God.**

Het doopwater is dan ook 'bron van hoop'.

Deze gedachten werden reeds verwoord door de eerste christenen.

Ze zijn terug te vinden in de brieven van Paulus.

Uit de brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen van Rome; 6,4-5:

We zijn door de doop in zijn dood met Hem begraven om, zoals Christus door de macht van de Vader uit de dood is opgewekt, een nieuw leven te leiden. Als wij delen in zijn dood, zullen wij ook delen in zijn opstanding.

Uit de brief van de heilige apostel Paulus aan de Kolossenzen; 2,12:

Toen u gedoopt werd bent u immers met Hem begraven, en met Hem bent u ook tot leven gewekt, omdat u gelooft in de kracht van God die Hem uit de dood heeft opgewekt.

Ook tijdens de doopviering komt deze betekenis van het doopsel ter sprake.

Deze betekenis is eerst en vooral aanwezig wanneer het kind **gedoopt** wordt **met water**.

Tevens wordt er tijdens de viering ook **gebeden**

dat het kind de kracht mag vinden om op te staan tegen het kwaad.

Ook beloven de ouders, peter en meter

dat zij niet zullen meedrijven met de stroom van kwaad en onrecht.

Zij beloven om het kind te leren geloven in wat leven geeft.

Zij doen de belofte om het kind te behoeden en te beschermen tegen het kwaad.

Ook wanneer de gedoopte bekleed wordt met een nieuw **(doop)kleed**, wordt er verwezen naar deze betekenis van het doopsel. Een wit kleed verwijst naar 'nieuw leven'. Denk hierbij ook aan een wit bruidskleed. Het stralende wit getuigt van 'verrijzenis' en 'nieuw leven'. Ook wanneer we de **doopkaars** aansteken aan de Paaskaars verwijzen we naar het 'nieuwe leven' dat Jezus ons heeft gegeven. De paaskaars brengt het licht van Christus aanwezig. Een brandende doopkaars plaatst de gedoopte in het licht van Jezus' verrijzenis. In dit symbool kunnen wij 'zien' wat de toekomst is van deze gedoopte. Wij hopen en geloven dat ook deze (nieuwe) christen door het kwaad en de dood heen mag gaan naar een leven met (en bij) God.

Het doopsel spreekt op verschillende wijzen over de paasdynamiek. God leidt ons weg uit het kwaad en de dood, Hij vergeeft ons onze schulden, zodat er een nieuwe verbondenheid tussen God en mens ontstaat. Pasen zegt dat het leven sterker is dan het kwaad en de dood. Het vertelt over 'verrijzenis' en 'eeuwig leven bij God'. Om die reden vindt **het doopsel bij voorkeur** plaats **op zondag**. Op zondag – de dag des Heren – gedenken wij namelijk op een bijzondere wijze wat er gebeurd is met Jezus. Op zondag vieren wij de 'opstanding' van Jezus, waaraan ook wij als gedoopte deel mogen hebben.

C. Het doopsel, teken van liefde

*“God moet wel heel veel van ons houden dat Hij ons dit kindje geschonken heeft”, zei de mama.
“Tijdens het doopsel willen we dus vragen of Hij ook van ons kindje wil houden”, vervolgde de papa.
“We vragen dat ook aan de peter en de meter, hoewel we heus wel weten dat ze dat zo ook wel zullen doen. Zonder dat we dat vragen. We willen het echter vragen. Ook aan God.
Niet om het te vragen. Maar om te zeggen ... hoe belangrijk dat voor ons is.”*

Wij geloven dat Jezus de Zoon van God is. Jezus noemt God zijn Vader. Als wij Christus volgen en ons laten dopen worden ook wij **'kind van God'**. **God wil ook 'onze Vader' zijn.** Het doopsel is dan ook 'teken van liefde'. God, onze liefdevolle Vader, wil ons tonen hoeveel Hij van ons houdt. En wat doet een ouder, die zijn / haar kind bemint? Wil een moeder of vader zijn / haar kind niet behoeden en beschermen? Tijdens de **handoplegging**, die in het begin van de doopviering plaatsvindt, wil God tonen dat dit kind, wiens naam geschreven staat in de palm van zijn hand, 'in goede handen' is. Gods beschermende hand wil het kind 'dragen'. God is echter ook werkzaam in mensen. Tijdens de doopviering maken ook ouders, peter en meter met het eenvoudige gebaar van de handoplegging duidelijk dat ook zij het kind in Gods naam willen behoeden en beschermen.

Ook de **zalving met heilig Chrisma**, die na het doopsel met water plaatsvindt, verwijst naar de liefde van God voor zijn kinderen.
Een zalving is een teken van 'uitverkiezing'.
Het Oude Testament vertelt ons over koningen die gezalfd worden.
Door de pasgedoopte te zalven, maken wij duidelijk dat ook wij 'de koning te rijk zijn' met dit nieuwe leven.
God wil ons tonen dat ook dit leven 'uniek', 'enig', 'koninklijk' en dus 'heel waardevol' is.
Tevens wordt olie (zalf) ook gebruikt om iets soepel te maken.
Door de zalving met heilig Chrisma ontvangt het kind de heilige Geest.
De liefde van God is zo groot dat Hij deze liefde ook in ons wil leggen.
Gods liefdevolle geestkracht wordt in het hart van de gedoopte gelegd.
Paulus verwoordt deze gedachte ook in zijn brief aan de Romeinen; 5,5:

En de hoop wordt niet teleurgesteld, want Gods liefde is in ons hart uitgestort door de heilige Geest die ons werd geschonken.

Het kind ontvangt zo de goddelijke kracht om liefdevol en soepel in het leven te staan.

Als alle gedoopten 'kinderen van God' zijn, dan zijn wij ook **'broeders en zusters van elkaar'**.
Wanneer wij bij ons doopsel 'kind van God' worden, worden wij tegelijkertijd ook lid van de grote familie van gelovigen.
Met het doopsel zet een kind de eerste stap in de Kerk(gemeenschap).
Het kind, dat Jezus wil volgen en wil doen zoals Hij, wordt deel van het lichaam van Christus, dat de Kerk is.
Het is dan ook van groot belang dat er enkele vertegenwoordigers uit die familie van gelovigen aanwezig zijn in de doopviering.
Ook deze nieuwe familieleden willen tonen dat zij het kind liefhebben.
Zij heten het kind welkom.
Tijdens de doopviering willen zij zeggen: 'welkom thuis'.
'Welkom thuis bij God'. 'Welkom thuis bij ons'.
Wanneer wij tijdens de doopviering samen het **'Onzevader' bidden**, (be)vestigen en versterken wij dan ook dat wij allen 'broeders en zusters' zijn, kinderen van eenzelfde Vader.

D. Samenvattend besluit

Het doopsel: geschenk van het geloof

Het doopsel is ...

- God erkennen als de Bron van het leven
- van de Heer het geloof ontvangen om van te leven
- de opdracht om gelovig en vol vertrouwen in het leven te staan

Het doopsel: bron van hoop

Het doopsel is ...

- hopen en geloven dat Jezus met ons op weg zal gaan
- hopen en geloven dat wij beschermd worden tegen het kwaad
- hopen en geloven dat liefde steeds nieuw leven mogelijk maakt

- hopen en geloven dat liefdevol leven sterker is dan de dood

Het doopsel: teken van liefde

Het doopsel is ...

- weten dat onze naam geschreven staat in de palm van Gods hand
- kind van God worden en God aanspreken als 'onze Vader'
- thuis komen in de Kerk, onze nieuwe familie
- je hart openen voor Gods Geest
- God, de Vader en onze broeders en zusters in het geloof beminnen met heel ons hart

2. De orde van dienst van de doopliturgie

Opening van de dienst

1. Welkom
2. Naamgeving
3. Kruisje
4. (Openingsgebed)

Dienst van het Woord

5. Schriftlezing en homilie (duiding)
6. Voorbede
7. Handoplegging

Doop

8. Gebed om Gods Geest over het water
9. Doopbelofte en geloofsbelijdenis
  - Belofte om 'op te staan' tegen het kwade
  - Belofte van ouder(s), peter en meter om met het kind 'gelovig' op weg te gaan
  - Geloofsbelijdenis
10. Doopsel met water

Symboolhandelingen die het doopsel verklaren en verduidelijken

11. Zalving met heilig Chrisma
12. Doopkleed
13. Doopkaars
14. Effeta: 'Ga open'

Slot van de dienst

15. Onzevader
16. Zegen
17. Toewijding aan Maria
18. Zending

3. De onderdelen van de liturgie van het doopsel, die in het boekje 'Ik word gedoopt' aan bod komen.

Naamgeving

In het Scheppingsverhaal vraagt God aan de mens om een naam te zoeken voor al wat Hij geschapen heeft. Zo vraagt Hij ook de ouders van dit kind om dit nieuwe leven een naam te geven.

Een naam is meer dan zomaar een woord.
Een naam is een wens, een droom: hoop, door letters getekend.
Waarschijnlijk hebben de ouders duizend en één namen gewikt en gewogen en vonden zij de ene naam te kort, dan weer te lang, te hard of te zacht.
Eén naam hebben zij met zorg en liefde uitgekozen.
Met die naam treedt het kind binnen in de lange geschiedenis van mensen.
Zoals de ouders het kind noemen,
zo zal het gekend zijn bij God en bij de mensen.
We zeggen dat **die naam geschreven staat in de palm van Gods hand. God houdt van dit kind**, heel persoonlijk.
Zoals God voor het kind 'iemand' wil zijn, zo is ook het kind echt 'iemand': iemand die de moeite waard is, met een eigen gezicht, eigen mogelijkheden en beperkingen.
Iemand met een eigen naam ... , die door God wordt gekend en geroepen.
God wil ook zijn eigen naam bekend maken aan dit kind.
Hij wil laten zien wie Hij is.
Hij zegt aan dit kind. **"Ik ben Jahwe, wat betekent 'Ik zal er zijn'. Ik wil er zijn voor jou."**
God wil het kind altijd heel nabij blijven, wat er ook gebeurt.

Kruisje

Het kruisteken verwijst naar de liefde van Jezus, die zijn leven gaf voor de mensen.

Het kruis vertelt ons over Jezus' leven, dood en verrijzenis.

Jezus is gestorven op het kruis

en verrezen opdat wij ten volle zouden leven.

**Wie een kruisteken maakt, toont dat hij Jezus volgt
en behoort tot de gemeenschap van christenen.**

De voorganger geeft het kind een kruisje.

Hij kan hierbij de woorden "God zegene en beware je" uitspreken.

Dit is een eeuwenoud zegengebaar.

God belooft het kind dat zijn leven gezegend zal zijn met zijn nabijheid
zodat het leven van dit kind bewaard zal worden.

Ook kan de voorganger bij het maken van het kruisje

gebruik maken van de woorden "Vader, Zoon en Geest".

Zo verwijst hij naar de kern van ons geloof

en naar onze liefdevolle verbondenheid met de drie-ene God.

De voorganger nodigt ook de ouders, peter en meter uit

om een kruisje te maken op het voorhoofd van het kind

en het zo te tekenen met het geloof.

Telkens als zij op andere momenten een kruisje zullen geven aan het kind,

en wanneer zij het kind leren om een kruisteken te maken,

verwijzen zij eigenlijk naar het moment

waarop het kind voor het eerst een kruisje heeft ontvangen

en opgenomen werd in de gemeenschap van christenen.

Zo wordt het kruisteken een doopgedachtenis

die ons herinnert aan het geloof van ons doopsel.

Schriftlezing en homilie

De Bijbel bevat het Woord van God.

In en doorheen de Schriftlezing spreekt God ons aan.

De huidige doopliturgie wil God niet alleen aan het werk, maar ook aan het Woord laten.

Gewoonlijk wordt er gekozen voor één Schriftlezing.

Elke Bijbellesing kan aan bod komen,

maar bij voorkeur kiest men een evangelielezing.

Het evangelie verwijst namelijk naar Jezus en bevat de kern van ons geloof,

die ook tijdens de geloofsbelijdenis en het doopritueel aan bod zal komen.

In de doopliturgie heeft de dienst van het Woord een **tweevoudige functie**:

1. Ten eerste heeft deze de bedoeling van **geloofsverkondiging**.

Hoe zouden wij geloven, Heer, als Gij niet wordt gehoord ...

En hoe zouden wij gedoopt kunnen worden

als God ons (en onze ouders) niet aanspreekt?

Door deze geloofsverkondiging probeert men het geloof van de aanwezigen te wekken, te bevestigen en te versterken.

Zo 'ontvangen' het kind en de aanwezigen het geloof.

2. Ten tweede biedt de dienst van het Woord ook nog wat tijd en ruimte voor **enige toelichting bij het sacrament van het doopsel**.

Tijdens de homilie of de duiding, die volgt op de Schriftlezing,

kan verwezen worden naar de doopselvoorbereiding

en kunnen de betekenissen van het doopsel nogmaals kort worden toegelicht.

Om deze catechetische functie mogelijk te maken,

kiest men bij voorkeur een evangelie waarin expliciet verwezen wordt naar het doopsel. De evangelielezing over het doopsel van Jezus (Mc 1,9-11)

is uitermate geschikt omdat de priester of diaken op die wijze kan spreken

over de betekenis van het doopsel met water

en over de aanwezigheid van de Geest, die ook in onze Kerk werkzaam is.

Tevens kan zo benadrukt worden dat ook dit kind,

dat Jezus wil navolgen en dus ook gedoopt wordt,

'kind (zoon / dochter) van God' mag worden.

Voorbede

In de Schriftlezing beluisteren we Gods droom over onze wereld.
Tijdens de homilie wordt dit nader toegelicht.

In de voorbede bidden we dat mensen zich zouden engageren om mee te bouwen aan die droom van God.

We bidden dat die droom zich realiseert in het kind dat gedoopt zal worden.
We bidden ook dat de **ouders** hun taak als 'ouder' en 'voorganger in het geloof' goed zouden opnemen.

We bidden tevens dat het **kind** vele mensen mag ontmoeten die het helpen om te groeien en te bloeien in het leven en het geloof.
Tijdens het doopsel wordt een kind echter ook opgenomen in de grote gemeenschap van gelovigen.

Om die reden bidden we niet alleen voor het kind en zijn familie, maar verbinden wij ons ook met de noden van de **gehele geloofsgemeenschap**.
Als christenen hebben we ook een taak in de wereld.

We kunnen tijdens de voorbede dan ook bidden voor **alle mensen, overal ter wereld** en vragen dat ook zij mogen ervaren dat Jezus 'nieuw leven' schenkt.
Eventueel kan er tijdens de voorbede ook verwezen worden naar de overleden familieleden van het kind of men kan de voorspraak inroepen van heiligen, die ook tot de grote familie van de Kerkgemeenschap behoren en waarmee wij ons verbonden weten.

Handoplegging

Tijdens de handoplegging vragen we dat Gods Geest het kind mag beschermen.
God wil het kind behoeden voor het kwaad en reikt het door dit gebaar de hand.

De voorganger legt het kind de handen op en bidt in stilte dat dit gebaar een teken mag zijn van Gods liefde en zorg voor het kind.
God houdt zijn beschermende hand boven het hoofd van de dopeling.
In de palm van zijn hand staat de naam van het kind geschreven.

Toen Jezus de kinderen de handen oplegde toonde Hij dat God, zijn Vader, voor deze kinderen zorgt.
De handoplegging verwijst echter niet alleen naar de bescherming van God.
Bij de handoplegging wordt ook gebeden om Gods Geest, opdat deze nieuwe mens met gelovige levenskracht zijn taak zou opnemen in onze soms harde wereld.
De hand wordt naast een teken van bescherming ook een duwtje in de rug, een ruggesteun om te leven als christen.

Zo is de handoplegging ook aanwezig in de andere sacramenten.
Telkens is het een essentieel gebeuren van steun:
sterkte en zending van Godswege,
en van 'ontvangen' van zijn Goede Geest.

Ook de ouders, peter en meter worden uitgenodigd om dit gebaar te stellen.
God heeft dit nieuwe leven namelijk aan mensenhanden toevertrouwd.
Zijn gave is ook een opgave.
Mensen worden verantwoordelijk voor het nieuwe leven.
Als de ouders, peter en meter, samen met de voorganger hun handen boven het hoofdje van de dopeling houden,
dan is het alsof het kind een dak boven het hoofd krijgt.
Het kind mag zich geborgen voelen onder al die handen van zorgende mensen.
Met dit gebaar maken zij duidelijk dat zij voor het kind willen en zullen zorgen,
dat zij het bescherming en tederheid willen bieden.
Door hun zorg zal het kind zijn geborgen-zijn in God kunnen ervaren.

Gebed om Gods Geest over het water

Water is een symbool met uiteenlopende betekenissen.
Wanneer er in deze bundel gesproken wordt over het doopsel
komen de verschillende betekenissen van 'water' uitvoerig aan bod.

Het Oude Testament vertelt dat het Joodse volk op zeggen van God
weggetrokken is uit Egypte.
Doorheen het water van de zee zijn zij getrokken
en zo zijn zij ontkomen aan de greep van hun onderdrukkers en aan de dood.
Uit het water van de zee is het volk Israël tevoorschijn gekomen als een nieuw volk
en zij kregen een nieuw leven in het beloofde land.
Hierdoor wordt ook de betekenis van de dood en de verrijzenis van Jezus duidelijk.
Ook Hij gaat door de dood heen om nieuw leven mogelijk te maken.
Deze dynamiek komt aan bod in de paasviering
en wordt sterk benadrukt bij de zegening van het doopwater
die tijdens de paaswake plaatsvindt.
Ook tijdens een doopsel verwijzen we naar deze paasdynamiek.
Wie gedoopt wordt, mag samen met Jezus door het water van de dood
naar nieuw leven gaan.
Onze zonden worden vergeven en wij mogen een nieuw leven beginnen met God.
Als gedoopten mogen wij Jezus volgen
en geloven dat het kwaad en de dood voor ons geen eindpunt is.
Zo is het water van het doopsel teken geworden van bevrijding
uit de verdrukking en het kwaad,
van geboorte tot nieuw leven.
Zo doet water herboren worden.

**Het water wordt gezegend
in de naam van de Vader, de Zoon en de heilige Geest.
We vragen dat God, de Vader van het leven
dat Jezus, zijn Zoon, die wij door ons doopsel mogen navolgen
en dat de heilige Geest
over het water komen
en het water maken tot bron van nieuw leven voor de gedoopten.**

Doopbelofte

Een kind, zo zwak en broos, toont ons dat een mensenleven kwetsbaar is.
Kwaad en onrecht zijn zo dichtbij. Geen enkel mens kan er omheen.
Het kwade leeft zelfs ook in jou en mij.
In het Oude Testament beluisteren we hoe God met mensen op weg gaat.
Hij voert hen weg uit de duisternis van het kwaad.
Hij trekt samen met hen weg uit Egypte om hen het beloofde land te tonen.
Het Nieuwe Testament vertelt ons zelfs dat God mensgeworden is
om ons nabij te zijn wanneer kwaad en onrecht ons treffen.
In Jezus komt God tot ons.
Jezus verzet zich tegen het kwaad en herstelt wat gebroken is.
Hij heeft oog voor blinden.
Hij gaat op weg met lammen.
Als Jezus met mensen optrekt, willen zij het kwaad en onrecht achter zich laten.
Een christen is een volgeling van Christus.
Een christen probeert dan ook om in Jezus' voetsporen te treden
en te doen wat Hij deed.

De **ouders, peter en meter** willen in naam van het doopkind beloven
om het 'slechte pad' links te laten liggen,
zodat ze de 'goede weg' kunnen volgen.
Ze beloven om zich niet in te laten met wat 'kwaad' en 'zonde' is.
Ook beloven ze dat ze samen met het kind de weg van de Heer zullen gaan,
zodat het kind onderweg
steeds meer kennis kan maken met Jezus en zijn blijde boodschap.

Geloofsbelijdenis

Wanneer ouders kiezen voor het doopsel van hun kind, dan is dat omdat **zij geloven in God: Vader, Zoon en Geest**. Eeuwenlang probeerde men om dit geloven in juiste woorden uit te drukken. De geloofsbelijdenis of het Credo vindt zijn oorsprong in de doopliturgie. Tot driemaal toe wordt de doopkandidaat aangesproken op zijn geloof. Het zijn de ouders, peter en meter die in naam van het kind hun 'ja-woord' geven. Ze zeggen 'ja, ik geloof ...' en daarmee beamen zij het christelijke geloof.

Het doopsel is op zichzelf ook een kort en krachtig credo: een nieuwe christen wordt namelijk gedoopt in de naam van de Vader, de Zoon en de heilige Geest.

Ook vandaag proberen we die woorden van geloof in te vullen en betekenis te geven. God zorgt voor ons als een goede Vader en Moeder. Hij waakt over de mens die Hij geschapen heeft. Jezus Christus, zijn Zoon, leefde als mens onder de mensen. Hij trok weldoende rond en verkondigde de blijde boodschap van Gods komende Rijk. Hij heeft vele beproevingen doorstaan, Hij stierf aan het kruis en werd in een graf gelegd. Op de derde dag is Hij echter opgestaan om ons allen te bevrijden. De heilige Geest bezielt ons en geeft ons kracht om de droom van God te helpen waarmaken.

We zijn niet alleen in onze kleine kring om woorden van geloof te belijden. We behoren tot een gemeenschap die wij de Kerk noemen. We geloven dat deze gemeenschap nodig is om elkaar te steunen en te helpen. Door de doop zal het kind nu ook tot die Kerkgemeenschap behoren. Samen met zoveel mensen om zich heen wordt het gedragen om te blijven geloven in de liefde van God, in de levengevende Jezus Christus en in de vruchten van de Geest.

Doopsel met water

Waarom worden wij gedoopt met water?

Wat roept 'water' bij ons op?

Wellicht denken we dan aan water dat ons groei- en levenskracht geeft.

Al wat leeft, heeft water nodig om te groeien en te bloeien.

Waarschijnlijk denken we ook aan de reinigende kracht van het water.

Water zuivert. Water wast weg wat vuil is.

En misschien denken we ook aan de verwoestende kracht van het water:

aan overstromingen, verdrinkingen, een tsunami ... .

Water is een symbool met uiteenlopende betekenissen.

Tijdens het doopsel worden al deze betekenissen samengebracht:

Jezus werd ook gedoopt.

Johannes doopte Hem in de Jordaan.

Deze rivier mondt uit in de dode zee.

Zoetwatervissen die zich laten meedrijven door de stroom vinden de dood in het zoute water van deze zee.

Het water van de Jordaan leidt tot dood en vernietiging.

Het doopsel dompelt mensen onder in het water

zodat ze inzien dat niet elke levensstijl voert naar het echte leven.

De onderdompeling in het water confronteert mensen

met de gevolgen van het 'kwaad'.

Dit inzicht 'zuivert' en 'reinigt' mensen.

De hand die hen onderdompelde, reikt hen nu de hand

om uit het water op te staan.

Gods hand doet hen opstaan uit wat kwaad is om een nieuw leven te beginnen.

Wie in het water blijft staan verdrinkt.

Te veel water leidt tot de dood.

Wie zich echter even onderdompelt, zal ervaren hoe water, waaruit men mag opstaan, een levende kracht in zich draagt en mensen doet groeien in het leven.

Bij zijn dood en verrijzenis gaat Jezus een soortgelijke weg.

Hij wordt geconfronteerd met het kwade in de mens

en Hij wordt ter dood gebracht.

Hij staat echter op uit de dood en Hij begint een nieuw leven bij God.

Zo verbindt Paulus in de Romeinenbrief het doopsel met de dood van Jezus.

Paulus zegt: wie Jezus wil volgen en zich laat dopen, begraaft het kwaad.

Dan zal hij met Christus mogen meegaan op de weg die doorheen de dood voert naar eeuwig leven.

Zo verbindt Paulus het begin en het einde van het leven van een christen met de dood en de verrijzenis van Jezus.

Op het jaarlijkse Paasfeest

en ook tijdens het wekelijkse Pasen, dat wij vieren in de eucharistie op zondag, gedenken wij de dood en de verrijzenis van Jezus.

We vieren de paasdynamiek: de overgang van kwaad en dood naar nieuw leven.

Omdat de inhoud van deze vieringen sterk aansluit bij de betekenis van het doopsel, is het **passend dat een doopsel plaatsvindt in de paasviering of op een zondag**, de dag van de verrijzenis en het nieuwe leven.

Zalving met heilig Chrisma

Als we een kind dopen, zalven we het met heilig Chrisma.

Deze heilige Olie met een geurige balsem erin wordt niet alleen gebruikt bij de doop, maar ook bij het vormsel en de priesterwijding.

Ook bij de ziekenzalving speelt olie een belangrijke rol.

Zalven met olie is een oud gebruik.

Olie geeft kracht en sterkte

en het maakt soepel om overeind te blijven als het moeilijk gaat.

Zalven is een helend gebaar en een uitdrukking van zorg.

Het verzacht de pijn en geneest wonden.

Het rondt de scherpe kanten van het leven af en geeft nieuwe kracht.

Vroeger werden koningen en priesters gezalfd om uit te drukken dat ze aan God toebehoorden.

Wie gezalfd werd in opdracht van de Heer, werd 'gezalfd met zijn Geest'.

Jezus zelf, die ons door zijn voorbeeld inspireert, wordt de Gezalfde Gods genoemd.

In Jezus' naam en met zijn teken willen we ook het kind zalven met heilig Chrisma.

Het kind wordt gezalfd tot christen, tot gezalfde. Het ontvangt Gods geestkracht.

We bidden dat God voor dit kind mag zijn:

zalf die de wonden geneest die het in zijn leven zal oplopen

zalf die de pijn verzacht die mensen het zullen aandoen,

zachte streling na tegenslagen.

Dat deze zalving het kind de kracht mag geven

om zelf zalf te zijn op de wonden van anderen

en om te ontdekken dat leven vanuit de Heer Jezus echt gelukkig maakt.

Doopkleed

Wie gedoopt is, wordt kind van God en begint een nieuw leven.

De gedoopte bekleedt zich met de nieuwe mens (Ef 4,24).

Van oudsher gebeurde dit ook letterlijk.

In de eerste eeuwen werden volwassenen gedoopt door onderdompeling.

Nadat de dopeling het doopbekken verlaten had, trok hij een wit kleed aan.

Wit is teken van nieuw leven en van vreugde.

Als nieuwe christen, als kind van God, straalt dit kind vreugde uit.

De nieuwe mens wordt met Christus bekleed.

Paulus schrijft aan de Galaten:

“Gij allen, die gedoopt zijt in Christus, hebt u met Christus bekleed.” (Gal 3,27)

Doopkaars

Met licht van de paaskaars wordt de doopkaars angevuurd.

De paaskaars spreekt ons van Jezus, die uit de dood verrezen is en die ons de weg naar het volle leven toont.

Hij zegt het ons ook toe: "Ik ben het Licht van de wereld."

In dit licht mag ook het nieuw-gedoopte kind delen.

Het licht van Jezus vergezelt het kind waar het ook gaat.

God is mensen altijd nabij geweest.

In de brandende braamstruik sprak God tot Mozes: "Ik zal er zijn voor jou."

Ook trok Hij als een vuurkolom mee met het Joodse volk door de woestijn.

Gods liefdevolle nabijheid dooft nimmer.

Gods liefde geldt ook voor dit mensenkind.

Doorheen de mensen die het dragen, minnen, zorgen,

herkennen we Gods dragende, minnende, zorgende hand.

De dagen van mensen zijn mooi en rijk aan ervaringen.

Soms zijn ze echter ook donker en hard.

We hopen dat het licht, dat Christus is, de weg zal wijzen doorheen de duisternis.

We hopen dat het mag zijn als een ster in de nacht voor de kleine reiziger, op zoek naar het huis van de Vader.

We hopen ook dat het kind zelf voor mensen om zich heen een licht mag zijn dat hen de weg wijst.

Effeta: 'Ga open'

De voorganger raakt de oren
en de mond van het kind aan.
Dit zegenend gebaar drukt uit
dat Jezus met dit kind doet wat Hij eens heeft gedaan
toen Hij zei "Effeta" - "Ga open".
We vinden dit woord bij de evangelist Marcus (Mc 7,34)
waar Jezus de oren en de tong
van een dove en slecht sprekende man aanraakt.
Daarop kan de man weer horen en spreken.

**Terwijl de voorganger dit kind zegenend aanraakt,
bidt hij dat het kind met een open hart luistert
naar Jezus' blijde boodschap
en dat het de taal van de liefde mag spreken.**

Soms zegent de voorganger ook de ogen, de handen en de voeten.
Zo bidt hij dat het kind zich zou openen
en liefdevol naar de wereld zou kijken.
Hij wenst dat het oog mag hebben
voor de tekenen van Jezus' tedere nabijheid.
Hij spreekt ook de hoop uit dat het kind zich
met open handen naar God en de wereld richt,
dat het enkel mag strelen en wuiven,
geen vuisten ballen of slaan.
Tot slot hopen we evenzeer dat het kind
op weg gaat naar plaatsen
waar het zich thuis kan voelen,
met vaste tred omdat het vertrouwen heeft
in God en in de mensen.

Onzevader

God is niet hoog, niet ver van ons vandaan.
Midden onder ons wil Hij wonen.
Hij schenkt zich aan ons, in Woord en Teken,
ook bij het doopsel van dit mensenkind.
Wij dragen en behoeden dit jonge leven in Gods naam
en wij hopen en vertrouwen erop dat God dit kind altijd als een vader nabij zal zijn.

Het Onzevader: gebed van de Heer, gebed van de kerk, gebed van elke gedoopte:

Toen de leerlingen vroegen aan Jezus: hoe moeten wij bidden?
heeft Hij hen het Onzevader geleerd.
Al twintig eeuwen leren gelovigen het elkaar.
Ze bidden het samen in de kerk
en het kreeg ook een belangrijke plaats in het persoonlijk gebed van de gedoopten.
Op zijn beurt zal ook dit kind het kunnen bidden.
Nu vertrouwt het daartoe nog op ons.
We willen dit kind toevertrouwen aan God, onze Vader
en we spreken daarom de woorden die Jezus zelf heeft voorgebeden ... .

Zegen

Op het einde van de doopviering **schenkt God ons zijn zegen.**

Hij zegent het kind met zijn liefdevolle nabijheid.

Ook zegent God de ouders van het kind

opdat zij vader of moeder kunnen zijn

naar Gods beeld en gelijkenis.

Ook zegent God alle andere aanwezigen

zodat zij voor dit kind

werkelijk een voorbeeld kunnen zijn

van hoop, geloof en liefde.

Allen worden gezegend in de naam van de Vader, de Zoon en de heilige Geest.

Toewijding aan Maria

Bij het doopsel wordt het kind opgenomen in de grote familie van God.

Het mag 'kind van God' worden.

Als kinderen van God zijn wij allen broeders en zusters van Jezus en van elkaar.

Deze verbondenheid met de grote gemeenschap, die wij de Kerk noemen, komt in de doopviering meermaals ter sprake.

Op vele plaatsen in ons bisdom kiest men ervoor

om deze opname in de grote kerkgemeenschap

op het einde van de doopviering nogmaals te benadrukken.

De 'toewijding aan Maria' verwijst naar de opname in de kerkgemeenschap.

Maria, de moeder van Jezus, neemt in die kerkgemeenschap een belangrijke plaats in.

Zij wordt ook wel '**de moeder van de Kerk**' genoemd.

De heilige Maria verwijst tevens ook naar de gemeenschap van de heiligen,

die een voorbeeld kunnen zijn voor dit kind.

Tijdens de toewijding wordt aan Maria gevraagd om het kind te beschermen.

Ook bidden we dat dit kind met de hulp van Maria

als gedoopte mag leven in verbondenheid met de kerkgemeenschap.

Na de toewijding aan Maria

kan eventueel een scapulier of een scapuliermedaille met de afbeelding van Maria opgelegd worden.

Het scapulier of 'beschermingskleed' en de scapuliermedaille verwijzen nogmaals

naar de liefdevolle en beschermende nabijheid van Maria.

Hierna kunnen de aanwezigen hun vraag om bescherming

nogmaals uitdrukken en bevestigen door een Weesgegroet te bidden.

Zending

Tijdens een doopviering mogen wij ervaren
hoe God een kind opneemt in zijn liefde
en hoe familieleden en vrienden ons liefdevol omringen.
We worden gesteund en gesterkt in onze zorg voor het kind.
We gaan verrijkt met het kind terug naar huis.

**In de zending die God ons geeft,
vraagt Hij ons om liefdevol te leven.
Hij vraagt ons onze wereld en de wereld van het kind bewoonbaar te maken.**

Zo zetten wij zijn schepping voort in onze zorg en onze liefde voor het kind.

Daar mogen wij het kind ook aan herinneren als de tijd komt.

In het kruisje dat wij het kunnen geven,
zegt en bewaart God ons kind.

Hij schiep het als zijn beeld en vertrouwt het aan ons toe.

Zijn Zoon houdt ons voor wat liefde is en inhoudt.

Zijn Geest inspireert ons en geeft ons kracht in onze zending.

Bijlage

De geschiedenis van het doopsel, de geschiedenis van God met mensen

God wil het leven delen met mensen. Hij wil in ons leven aanwezig komen. Zijn wens om bij de mens aanwezig te zijn, werd heel duidelijk in Jezus. God werd mens om in en door Jezus met ons te leven. In de gehele schepping, en vooral bij het ontstaan van een nieuw mensenleven, klinkt – doorheen de verwondering – Gods vraag of Hij met ons op weg mag gaan. Elke vraag vraagt om een antwoord. Kiezen voor het doopsel is ‘antwoorden’. In naam van het kind geven de ouders een antwoord op Gods vraag. Tegelijkertijd staat men God zo ook toe om zelf een ‘antwoord’ te zijn op onze vraag naar zijn steun en nabijheid.

Bij het doopsel begint een leven met God. We vragen God om de geschiedenis van een gedoopte ‘mee te maken’. De geschiedenis van God met gedoopte mensen brengt ons vanzelfsprekend ook bij de geschiedenis van het doopsel.

We kunnen echter niet over de geschiedenis van het doopsel spreken zonder ook het vormsel en de eucharistie te noemen. Het doopsel vormt namelijk samen met het vormsel en de eucharistie een ‘drie-eenheid’. Deze drie sacramenten, die ook wel initiatiesacramenten worden genoemd, zijn te onderscheiden, maar niet te scheiden. Ze leggen verschillende klemtonen, maar zijn ‘één’ in hun doelstelling om een mens binnen te leiden in een leven met God, in het christelijk geloof en in de gemeenschap, die wij Kerk noemen. Deze drie sacramenten initiëren ons in het leven van een christen. Samen leiden ze ons op om als christen te leven. Na het ontvangen van deze drie sacramenten is de initiatie ‘voltooid’, hoewel vervolgens natuurlijk nog een levenslang ‘groeien in geloof’ plaatsvindt, gevoed door de eucharistie.

De Bijbel verhaalt hoe Jezus gedoopt wordt door Johannes de Doper. Christenen, volgelingen van Christus, willen zijn voorbeeld volgen. De eerste christenen verlangden er dan ook naar om, net zoals Jezus, gedoopt te worden.

Tijdens de eerste eeuwen vond het doopsel, het vormsel en de eerste communie (eucharistie) plaats tijdens één liturgische viering. Volwassenen die zich bekeerden tot het christendom werden na een voorbereidingsperiode *samen* gedoopt en vervolgens gevormd, waarna zij ook mochten deelnemen aan de eucharistie. Deze initiatie vond bij voorkeur plaats tijdens de paasnacht. Alle christenen van de plaatselijke geloofsgemeenschap kwamen dan samen om het geloof te vieren en de nieuwe christenen te verwelkomen.

Reeds in het vroege christendom werden ook kinderen geïnitieerd in het katholieke geloof. In het Bijbelboek ‘Handelingen van de apostelen’ (bv. Hnd 16,13-15; Hnd 16, 31.33; Hnd 18,8; 1 Kor 1,16) is er sprake van personen die samen met hun hele gezin gedoopt werden. De kinderdoop kwam zeker reeds voor tijdens het laatste kwart van de 1ste eeuw en vooral vanaf de 4de eeuw werd dit een veel voorkomende praktijk.

Vanaf de 5de eeuw groeiden het doopsel en het vormsel uit elkaar. Dit had hoofdzakelijk te maken met het feit dat het toedienen van het vormsel in de Latijnse kerk voorbehouden werd voor de bisschop, die vanzelfsprekend niet overal tegelijk kon zijn. Kinderen werden door een priester gedoopt en later gevormd.

Tot in de 12de eeuw ontvingen nieuwe christenen het doopsel en de eucharistie (eerste communie) in eenzelfde liturgische viering. Gezien de kinderdoop ingang gevonden had, was dit in vele gevallen een ‘zuigelingencommunie’, waarbij de kleine kinderen deelnamen aan de eucharistie door een druppel te drinken van de Wijn, het bloed van Christus.

Vanaf de 13de eeuw werd de communie voorbehouden voor kinderen die ‘de leeftijd van het onderscheid’ (minstens 7 jaar) bereikt hadden. Tevens kregen de doopvieringen vanaf de late Middeleeuwen ook een meer *privaat* karakter. Kinderen werden meestal niet meer

gemeenschappelijk gedoopt. Voor elk kind werd een aparte doopviering georganiseerd, waarop meestal enkel familieleden aanwezig waren.

Sinds de 13de eeuw vinden de sacramenten van het doopsel, de eucharistie (eerste communie) en het vormsel dus plaats op verschillende momenten.

Vanaf de 16de eeuw werd de tijdsafstand tussen het doopsel en de eerste communie steeds groter. Kinderen ontvingen hun eerste communie wanneer zij 10, 11 of 12 jaar waren. Paus Pius X gaf in 1910 echter opnieuw de opdracht om de kindercommunie te vervroegen naar de leeftijd van ongeveer 6 of 7 jaar.

Tijdens het tweede Vaticaans Concilie (1962-1965), een grote kerkvergadering met vertegenwoordigers uit de gehele wereldkerk, werd de band tussen de drie initiatiesacramenten opnieuw benadrukt. Er verscheen voor het eerst een specifieke orde van dienst voor het doopsel van kinderen, onderscheiden van de doopritus voor volwassen geloofsleerlingen. In de doopritus voor volwassenen werden de drie initiatiesacramenten opnieuw samengebracht in één liturgische viering. Eerst vindt het doopsel plaats, vervolgens het vormsel en daarna neemt de nieuwe christen voor het eerst deel aan de eucharistie. Wanneer een kind gedoopt wordt, kan hij of zij enige jaren later de eerste communie doen en vervolgens het vormsel ontvangen. Ook wanneer kinderen de initiatiesacramenten ontvangen, is het van belang om de band tussen deze drie sacramenten te benadrukken.

Tijdens dit tweede Vaticaans concilie, werd er ook besloten om de schatkamers van de Bijbel open te stellen en in de liturgie meer gebruik te maken van de grote rijkdom aan Schriftteksten. Ook in de doopliturgie werd er, in aansluiting bij een veel oudere traditie, opnieuw een Bijbellezing opgenomen.

Deze schets van de geschiedenis vertelt reeds veel over het doopsel. We kunnen veel leren van het verleden. De geschiedenis wijst er ons op dat het doopsel niet op zichzelf staat, maar sterk verbonden is met het vormsel en de eucharistie (eerste communie). Om die reden is het ook zinvol om, wanneer de kruin van het kind tijdens het doopsel gezalfd wordt met heilig Chrisma, te spreken over het vormsel. Het is eveneens veelzeggend om tijdens het slot van de dienst met het kind naar het altaar te gaan en hierbij te verwijzen naar de eucharistie (eerste communie). Vervolgens kan men elkaar de hand reiken en rond het altaar het Onzevader bidden.

Tevens kunnen we ons spiegelen aan de praktijk uit de eerste eeuwen, een praktijk die het dichtst staat bij de 'handelingen van Jezus en zijn apostelen'. In de eerste eeuwen beseftte men ten volle dat een gedoopte, die een nieuw leven begint met God, nog klein en zwak is in het geloof en 'gedragen' moet worden door de geloofsgemeenschap. De gehele plaatselijke kerkgemeenschap was dan ook aanwezig bij het doopsel. Zo'n doopsel maakt, veel meer dan een doopsel in familiekring, duidelijk dat alle gedoopten 'broeders en zusters' zijn van elkaar en deel uitmaken van het gehele lichaam van Christus, dat de Kerk is. De geschiedenis van het doopsel daagt ons dan ook uit om het doopsel van een nieuwe christen een plaats te geven in de plaatselijke geloofsgemeenschap. Dit kan vanzelfsprekend op verschillende wijzen: door de dopeling voorafgaand aan het doopsel en na het doopsel te noemen in de liturgie, bij de voorbede en bij de mededelingen; door een vermelding van het doopsel op te nemen in Kerk & Leven, ... Ook is het zinvol om niet alleen familie, maar alle kerkgangers (gelovigen) uit te nodigen voor de doopviering of het doopsel te laten plaatsvinden in een viering, waarin vele gelovigen aanwezig zijn (een zondagse eucharistieviering, een viering tijdens de paasnacht, een gemeenschappelijk doopsel, ...). Ook in de doopselviering zelf kan expliciet verwezen worden naar de bredere kerkgemeenschap en de andere dopelingen. Zo maakt men duidelijk dat een gedoopte niet alleen op weg moet gaan. God wil met deze mens meegaan. En Hij doet dat ook, en misschien zelfs vooral, in en doorheen concrete mensen, die de dopeling de weg wijzen naar een nieuw en mooi leven, rijk aan God.

(Dit historisch overzicht is gebaseerd op *J. Hermans, Het doopsel van kinderen, Brugge, 1995*)